

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Granskning av delårsrapport 2006

Jönköpings kommun

2006-10-02

**Lena Härelind
Hans Carlson
Pia Boström
Elisabet Håkansson**

Innehållsförteckning

<u>1</u>	<u>Inledning</u>	3
<u>1.1</u>	<u>Bakgrund</u>	3
<u>1.2</u>	<u>Syfte</u>	3
<u>1.3</u>	<u>Granskningens omfattning</u>	4
<u>2</u>	<u>Sammanfattning</u>	4
<u>3</u>	<u>Granskningsresultat</u>	6
<u>3.1</u>	<u>Föreskrifter och anvisningar</u>	6
<u>3.1.1</u>	<u>Fullmäktiges föreskrifter</u>	6
<u>3.1.2</u>	<u>Anvisningar</u>	6
<u>3.2</u>	<u>Delårsrapportens delar</u>	7
<u>3.3</u>	<u>Resultaträkning och balansräkning</u>	7
<u>3.4</u>	<u>Periodisering</u>	8
<u>3.5</u>	<u>Jämförelsetal</u>	9
<u>3.6</u>	<u>Prognoser</u>	9
<u>3.7</u>	<u>Förvaltningsberättelse</u>	9
<u>3.8</u>	<u>Bedömning av måluppfyllelse</u>	10
<u>3.9</u>	<u>Dokumentation</u>	11

1 Inledning

Öhrlings PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun granskat kommunens delårsrapport avseende perioden januari-augusti 2006.

1.1 Bakgrund

Av lag om kommunal redovisning (SFS 1997:614) och kommunallagen (SFS 1991:900) framgår att kommuner minst en gång under räkenskapsåret skall upprätta en särskild redovisning (delårsrapport). En delårsrapport skall omfatta en period av minst sex och högst åtta månader av räkenskapsåret. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för delårsrapporteringen.

Förändrade bestämmelser i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen (prop 2003/04:105) trädde i kraft den 1 december 2004 och tillämpades första gången räkenskapsåret 2005. Förändringarna innebär följande:

- Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. För verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. (8 kap 5 § Kommunallagen)
- Delårsrapporten skall behandlas av fullmäktige. (8 kap 20 a § Kommunallagen)
- Förvaltningsberättelsen i delårsrapporten skall innehålla en utvärdering om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts. (4 kap 5 § Lag om Kommunal redovisning)
- Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten. (9 kap 9 a § Kommunallagen)

1.2 Syfte

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna ett underlag för deras skriftliga bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges mål. Likaså är syftet att granska huruvida delårsrapporten upprättats i enlighet med lagens krav och normerande

organ. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
- Har verksamheten bedrivits så att av fullmäktige beslutade mål uppnås?
- Kommer ett resultat i balans att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att nå balans angivna och är de tillräckligt tydliga.
- Har delårsrapporten i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagens krav och normerande organ?

1.3 Granskningens omfattning

Granskningen har utförts enligt god revisions sed, vilket för delårsrapporter innebär en mer översiktlig granskning än vid granskning av årsredovisningen. Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv.

Granskningen omfattar:

- fullmäktiges föreskrifter
- anvisningar för upprättandet
- förvaltningsberättelse (översiktlig redogörelse)
- resultaträkning
- balansräkning
- Förekomsten av
  - information om verksamhet och ekonomi i verksamhet som inte bedrivs i förvaltningsform
  - finansieringsanalys
  - prognos över förväntat utfall
  - väsentliga nyckeltal

2 Sammanfattning

Syftet med uppdraget är att granska huruvida delårsrapporten upprättats i enlighet med lagar och god redovisningssed samt att ge revisorerna ett underlag för deras bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges råd.

Våra mest väsentliga noteringar och bedömningar redovisas kortfattat här nedan:

- Delårsrapporten innehåller i allt väsentligt de delar som den ska enligt lag och god redovisningssed. Det finns dock förbättringspotential avseende specifikation av balansräkning och noter.

- Förklaringar till avvikelserna mellan prognos och budget lämnas endast i begränsad utsträckning i förvaltningsberättelsen. I delårsrapporten hänvisas till Budgetuppföljningsrapport nr 3.
- I delårsrapporten finns i allt väsentligt underlag för bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges finansiella mål.
- Kommunfullmäktige har inte fastställt några verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Nämnderna skall enligt anvisningarna till delårsrapporten redogöra för måluppfyllelse, främst med utgångspunkt från mål som finns i kommunprogrammet.

Nämndernas redogörelse för ekonomiskt resultat samt information om väsentliga händelser som har inträffat efter delårsrapportens upprättande kan utvecklas. Måluppfyllelse av verksamhetsmål kan av nämnderna beskrivas på ett mer utförligt sätt. Även de verksamhetsmål som finns med i VIP kan utvecklas.

Utifrån nuvarande information i delårsrapporten är det mycket svårt för oss att uttala oss om resultatet är förenligt fullmäktiges mål för verksamhet och ekonomi.

3 Granskningsresultat

3.1 Föreskrifter och anvisningar

I KRL kap 8 och 9 framgår det att kommunen skall upprätta minst en delårsrapport som skall:

- *omfatta minst hälften och minst två tredjedelar av räkenskapsåret (KRL 9:1).*
- *inhålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång (KRL 9:2), innehållande upplysningar om sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning och händelser som är av väsentlig betydelse och som har inträffat under eller efter rapportperiodens slut.*
- *upprättas in enlighet med bestämmelserna i 9 kap. 1 § lagen (1997:614) om kommunal redovisning (KL 8:20a).*
- *om inget särskilt hinder föreligger omfatta motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret (KRL 9:3).*

3.1.1 Fullmäktiges föreskrifter

Vi har kontrollerat om fullmäktige utformat särskilda föreskrifter för redovisningen, där formerna för delårsrapportering regleras. Föreskrifterna återfinns i kommunens styrprinciper. Det som är föreskrivet är att kommunstyrelsen skall upprätta en delårsrapport per den sista juli och denna delårsrapport ska vara utformad enligt redovisningslagen. Uppdatering av styrprinciperna med förändringen att delårsrapporten fr o m 2006 skall omfatta 8 månader har ej gjorts.

Styrprinciperna bör uppdateras med den period som delårsrapporten skall omfatta. I övrigt bedömer vi att fullmäktiges föreskrifter är tillräckliga för att reglera formerna för delårsrapporteringen.

3.1.2 Anvisningar

Vi har kontrollerat om anvisningar utarbetats för upprättande av delårsrapport. Anvisningar har utarbetats och finns att tillgå i kommunens intranät.

Vi bedömer att anvisningarna för upprättandet av delårsrapporten är tillräckliga.

3.2 Delårsrapportens delar

Vi har granskat om kommunens delårsrapport innehåller:

- förvaltningsberättelse (en översiktlig redogörelse),
- resultaträkning och
- balansräkning,

vilket föreskrivs i Lagen om kommunal redovisning.

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt innehåller de delar som den skall innehålla enligt lagen och de kompletterande rekommendationer som finns.

Vi anser dock att delårsrapportens balansräkning bör specificeras i enlighet med KRL 5 kap 2§ samt att delårsrapportens resultat- och balansräkning kompletteras med viktiga noter.

Vi anser också att budgeten och delårsrapporten innehåller för få mätbara verksamhetsmått och nyckeltal.

Tillämpade redovisningsprinciper är i stort sett samma som redovisningsprinciperna i bokslutet 2005.

3.3 Resultaträkning och balansräkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital vid tidpunkten för rapportperiodens utgång. Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Vi har översiktligt granskat att:

- resultat- och balansräkning har upprättats enligt KRL
- resultat- och balansräkning även upprättats för hela "kommunkoncernen" och att justeringar gjorts för interna poster
- redovisade uppgifter går att härleda ur ekonomisystemet

Vi bedömer att resultat- och balansräkning i allt väsentligt har upprättats i enlighet med KRL.

Anläggningsregistret för materiella anläggningstillgångar överensstämmer ej med huvudbok per den 31 augusti 2006. En grov avstämning har gjorts varför restvärde i delårsbokslut kunnat accepteras. Förklaring till differenser är bl a periodise-

ringsposter, tillgångar som ej kunnat läggas in i anläggningsregistret till följd av att man saknar uppgifter och att avskrivningar i anläggningsregistret är beräknade på helårsbasis.

Vi har tidigare anmärkt på att anläggningsregistret endast visar ackumulerade värden avseende anskaffningsvärden och avskrivningar. Detta förhållande kvarstår fortfarande.

Någon fullständig avstämning av koncernkonton har inte skett per sista augusti. Kvarstående öppna poster i avstämningen är dock inte av väsentlig karaktär.

3.4 Periodisering

För att säkerställa ett tillförlitligt bedömningsunderlag gällande kommunens resultat och ställning vid rapporteringstidpunkten och för att kunna bedöma om ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut förutsätts att väsentliga poster i resultaträkningen periodiseras.

Vi bedömer att periodiseringen av väsentliga resultatposter varit tillräcklig för att ge ett tillförlitligt bedömningsunderlag.

- Kommunen har i delårsbokslutet en fordran på staten avseende sysselsättningsstöd på 44 mnkr. Sysselsättningsbidraget är beräknat på lön intjänad under 2005. Total fordran avseende 2005 är 65 mnkr. Detta belopp periodiseras ut jämnt under 2006. Så länge det inte förekommer stora skillnader i sysselsättningsbidrag från ett år till ett annat så blir periodiseringen mellan år riktig.
- Skuld avseende upplupen lön och semesterlöneskuld periodiserades föregående år genom att ta 7/12 av budget. Från och med i år gör man en beräkning av den faktiska skulden per den 31 augusti 2006.
- I föregående års delårsbokslut periodiserades avsättning för pensioner genom beräkning av 7/12 av budget. Kommunen har i år inhämtat beräkning från KPA för att få den faktiska skulden per den 31 augusti 2006.
- Kommunstyrelsen fattade den 30 augusti beslut om att göra en extra avsättning avseende framtida återställande av deponin Hult. Den extra avsättningen uppgår till 18,3 mnkr och har bokförts mot eget kapital. I 2005 års bokslut beräknades kostnaden för ett framtida återställande till 47 mnkr. I delårsrapporten är den totala avsättningen 46,8 mnkr. I samband med årsbokslut för 2006 ska en beräkning göras av kostnaden för framtida återställande av deponin Hult utifrån de förutsättningar som gäll-

er vid den tidpunkten. Avsättningen i årsbokslutet ska motsvara denna beräkning.

- I flera fall har vi noterat bristande dokumentation av periodiseringsposter. Vi föreslår att den centrala ekonomienheten i större grad än idag har kännedom och prövar riktighet och fullständighet i periodiseringsposter från förvaltningar.

3.5 Jämförelsetal

Kommunen skall upprätta minst en delårsrapport som om inget särskilt hinder föreligger skall omfatta motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret (KRL 9:3).

Vi har granskat om jämförelsetal redovisas i delårsrapporten.

Delårsrapporten 2006 omfattar perioden januari – augusti. Jämförelse med motsvarande period för föregående år saknas eftersom delårsrapporten då omfattade månaderna januari – juli. I delårsrapporten anges att en omräkning har inte ansetts möjlig att göra med rimlig arbetsinsats. Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalysen har dock jämförelsetal avseende bokslut 2005.

3.6 Prognoser

Vi har översiktligt granskat om:

- resultatprognos lämnats
- större avvikelser mellan prognos och budget förklaras
- styrelsernas och nämndernas uppföljningsrutiner, prognoser och analyser kan anses tillförlitliga och förutsättningar för en tillförlitlig bedömning.

Prognos för hela året finns på nämndnivå och kommunnivå.

Förklaringar till avvikelserna mellan prognos och budget lämnas endast i begränsad utsträckning. I delårsrapporten hänvisas till Budgetuppföljningsrapport nr 3.

3.7 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen skall i första hand lämna upplysningar som är viktiga för bedömning av kommunens resultat och ställning samt beskriva händelser som är av väsentlig betydelse och som inträffat under perioden eller efter dess slut.

Vi bedömer att nämndernas verksamhetsberättelser kan förbättras och utvecklas.

Variationen mellan nämnderna är nu stor avseende vad som redovisas under respektive rubrik i verksamhetsberättelsen. Under måluppfyllelsen bör en tydligare koppling göras till de mål som finns redovisade i VIP 2006-2008. Ekonomiskt resultat bör i flera fall utvecklas. Under viktiga händelser bör endast väsentliga avvikelser mot nämndernas ”normala” verksamhet redovisas. Om någon väsentlig händelse inträffat efter redovisningsperiodens slut ska även detta omnämnas. I dagsläget är det mer fråga om en allmän verksamhetsbeskrivning.

3.8 Bedömning av måluppfyllelse

Verksamhets- och investeringsplanen för 2006-2008 innehåller finansiella mål som är fastställda av kommunfullmäktige. I delårsrapportens förvaltningsberättelse finns avstämning av hur de finansiella målen har uppfyllts.

Vi anser att delårsrapporten i allt väsentligt ger revisorerna underlag för bedömning av uppfyllelsen av fullmäktiges finansiella mål.

I delårsrapporten anges att utöver de mål som finns i kommunprogrammet har kommunfullmäktige ännu inte fastställt verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I kommunens anvisningar för hur nämnderna skall analysera måluppfyllelsen anges att verksamheten skall analyseras med utgångspunkt från de mål som bl a finns i kommunprogrammet.

I verksamhets- och investeringsplanen för 2006–2008 finns nämndernas verksamhetsmål angivna. I delårsrapporten finns i varje nämnds verksamhetsberättelse ett avsnitt om måluppfyllelse. Nämndernas kommentar till måluppfyllelsen är i de flesta fall mycket kortfattade.

I verksamhets- och investeringsplanen för 2006–2008 finns verksamhetsmått angivna för samtliga nämnder med undantag av miljönämnden och gymnasienämnden. I delårsrapporten finns verksamhetsmått med för samtliga nämnder. Vissa nyckeltal som finns med i verksamhetsplanen finns inte återgivna i delårsrapporten avseende stadsbyggnadsnämnden, teknisk nämnd och fritidsnämnden. I delårsrapporten finns några verksamhetsmått även med i miljönämndens och gymnasienämndens verksamhetsberättelse.

Vi anser att nämnderna i de flesta fall kan beskriva måluppfyllelsen på ett mera utförligt sätt. Vi anser också att de verksamhetsmått som finns med i VIP 2006-2008 kan utvecklas och kvantifieras mera och att antalet mätbara mått och nyckeltal är för få till antalet.

Vi bedömer till följd av ovanstående det mycket svårt att uttala oss om verksamhetsmålen enligt kommunprogrammet har uppnåtts.

3.9 Dokumentation

Vår bedömning är att dokumentationen av delårsbokslutet är tillfredsställande men att dokumentation av periodiseringsposter som initierats av förvaltning kan förbättras. Väsentliga poster bör kunna verifieras mot externt underlag.